

gericht tegen regeringsrouten, — wie Van Looy goed leest, kan hem bijna geheel op zijn studiereis volgen —, en vaste opdrachten, want dezelfde klachten, eerst weifelend, dan sarcastisch grimmig en tenslotte woedend uitgezegd, zullen de brieven aan zijn vrienden vullen. „Ach verlang je nu al naar Holland. Ik merk het aan je brief — je kunt het moeielijk wegstoppen”, meende Van Eeden reeds een maand na Van Looy's vertrek te moeten schrijven en al antwoordde deze, dat Keesje nu toch werkelijk de bal geheel misgeslagen had, hij moest tevens bekennen, dat hij de citroenen nog niet gezien had, dat het vrij koud was en dat hij, door het maken van een studietje buiten, vele dagen met kiespijn had moeten rondlopen. Italië had hem overweldigd, hij voelde zich zwak en onzeker, geslagen door de ontzaglijke voorbeelden, die hij bestuderen moest en die hem nog meer van de wijs brachten door hun vèr afstaan. „Waar vond — — Rafaël zijn bekoorlijke vormen, Michel Angelo, die reus, die hemelbestormer, zijn — ja ik weet niet wat; op den grond, maar meegevoerd hebben zij ze, daar waar zij alleen konden komen, onbereikbaar voor zieltjes met korter vleugelslag. Ach.”

Deze uiting van tastende onbewustheid kan men ook navoelen in de copieën uit Italië, door de Academie aangekocht. Zijn Sibylla Delphica naar Michel Angelo is onzeker van kleur en te zwaar van contouren, door de verkleinde proporties onevenwichtig geaccentueerd, terwijl de studie naar Veronese's Engel Gabriël, hoewel een jaar later gemaakt, alle zwevende lichtheid mist, die de figuur losmaakt uit de overspanning van de renaissance-overladen achtergrond. Maar voorlopig zette hij door, tekende en schilderde tot middernacht, hoewel planloos, bang in een klein-burgerlijk plichtsbesef van te kort te schieten, van niet genoeg te zullen kunnen vertonen van al wat hij gezien had. Wat was er in hem overgebleven van het streven der Amsterdamse vrienden, dat een bevrijding had betekend, waardoor zij niet anders dan onmaatschappelijk konden optreden om niet burgerlijk meer te zijn? Verloren de schrijvers de maatschappij uit het oog, zij hadden de schilders gezocht en de kunst intenser leren genieten. Dit moet Van Looy gevoeld hebben, toen hem in Venetië, waar hij tot Februari 1886 bleef, de eerste nummers van de *Nieuwe Gids* bereikten en het zal dan ook wel niet enkel „toeval” zijn geweest, dat hij *Herfst in het Woud* van Frans Netscher meermalen overlas om tenslotte aan Kloos te schrijven, dat hij zo iets ook wel zou kunnen, en misschien nog wel beter. *Een Dag met Sneeuw* bevestigde deze woorden, zijn eerste impressie in proza, waarvan Allebé later in een brief zou zeggen: „'t is een van de mooiste dingetjes uit de *Nieuwe Gids*, maar nu wordt 't pas gevaarlijk.” Hij had voorvoeld, dat zijn leerling het niet zou kunnen laten, vroeg of laat zijn indrukken en ondervindingen te beschrijven. Deze verandering gaf Van Looy rust,